

YTTRANDE
2025-03-31 Dnr 2024/01953-2

Remiss av betänkandet: Effektivare gränsöverskridande inhämtning av elektroniska bevis (SOU 2024:85)

Avslutningsvis bedömer vi att förslagen skulle kunna aktualisera EU:s anmälningssprocedur för informationssamhällets tjänster, som Kommerskollegium administrerar.¹

Följaktligen, enligt vår bedömning, innehåller följande förslag s.k. tekniska regler i form av krav på informationssamhällets tjänster:

- *Förslag till tillfällig lag (2026:000) om utseende av verksamhetsställen eller rättsliga ombud*
- *Förslag till lag (2026:000) om inhämtande av elektronisk bevisning inom Europeiska unionen*
- *Förslag till förordning (2026:000) med kompletterande bestämmelser om inhämtande av elektronisk bevisning inom Europeiska unionen*

Under förutsättning att de föreslagna författningarna utgör ett strikt genomförande av EU-rätt där inget utrymme till nationella lösningar utnyttjats, så är förslagen undantagna anmälningsskyldighet enligt EU-direktiv 2015/1535 (anmälningsskyldighetsdirektivet). Kommerskollegium överlåter den slutliga bedömningen av just detta till Regeringskansliet.

Vad avser *Förslag till lag om ändring i lagen (2003:1174) om vissa former av internationellt samarbete i brottmålsutredningar* bedöms förslaget inte anmälningsskyldigt under vissa förutsättningar, se mer nedan.

Anmälan av tekniska föreskrifter – allmänna utgångspunkter

Enligt 20 § 6 p. förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet ska Regeringskansliet anmäla förslag till författningar i enlighet med de procedurer som följer av Sveriges EU-medlemskap eller av andra internationella överenskommelser, bland annat enligt proceduren i anmälningsskyldighetsdirektivet för tekniska föreskrifter, (EU) 2015/1535² och WTO:s TBT-avtal, Agreement on Technical Barriers to Trade.

EU:s anmälningsskyldighet

Tekniska föreskrifter enligt anmälningsskyldighetsdirektivet är bland annat krav på varors egenskaper eller provning, begränsningar av varuansvändning, bestämmelser om återvinning av varor samt vissa förbudsbestämmelser.³ Tekniska föreskrifter kan även vara krav för digitala tjänster (informationssamhällets tjänster), t.ex. krav på den som tillhandahåller tjänsten, på tjänsten i sig eller på tjänstens mottagare.⁴

Anmälningsskyldiga är sådana krav av allmän art rörande tillträde till och utövande av verksamhet med sådana tjänster som beskrivits ovan, särskilt bestämmelser om dem som tillhandahåller tjänster och tjänstemottagarna, med undantag när det gäller

¹ Det avser EU-direktiv 2015/1535 (anmälningsskyldighetsdirektivet). Dock bedömer vi att anmälningsskyldigheten enligt det s.k. tjänstedirektivet (2006/123) inte blir aktuellt i detta fall.

² Den formella titeln: Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2015/1535 av den 9 september 2015 om ett informationsförfarande beträffande tekniska föreskrifter och beträffande föreskrifter för informationssamhällets tjänster (anmälningsskyldighetsdirektivet).

³ Anmälningsskyldighetsdirektivet artikel 1.1 (c), (d) och (f).

⁴ Anmälningsskyldighetsdirektivet artikel 1.1 (e) och (f).

föreskrifter som inte specifikt avser de tjänster som definieras i det ledet. Anmälingsdirektivet är tillämpligt på straffrättsliga föreskrifter.

Tekniska föreskrifter som inte anmälts fast de borde ha gjort det, saknar rättsverkan och kan inte tillämpas mot enskilda.⁵ Tekniska föreskrifter som genomför EU-lagstiftning behöver inte anmälas, om inte ett utrymme till nationella lösningar har utnyttjats.⁶

Bedömningen i förevarande ärende

Av underlaget framgår att utredarna haft i uppdrag att se över regleringen om gränsöverskridande åtkomst till elektroniska bevis med anledning av nya internationella instrument; förordning (EU) 2023/1543, direktiv (EU) 2023/1544 och det andra tilläggsprotokollet till Budapestkonventionen. Det framgår att förordningen överlämnar vissa frågor till medlemsstaterna att reglera i nationell rätt och att det behöver införas kompletterande bestämmelser till EU-förordningen. Vad avser införlivandet av direktivet framgår att medlemsstaterna inte får ålägga tjänsteleverantörer ytterligare skyldigheter utöver dem som följer av direktivet.

Av underlaget framgår att bland tjänsteleverantörer som omfattas av förslagen ingår leverantörer av informationssamhällets tjänster enligt artikel 1.1 b i direktiv 2015/1535 vilka gör det möjligt för användarna att kommunicera med varandra, eller gör det möjligt att lagra eller på annat sätt behandla uppgifter under vissa förutsättningar.

Vad avser *Förslag till tillfällig lag (2026:000) om utseende av verksamhetsställen eller rättsliga ombud* och *Förslag till lag (2026:000) om inhämtande av elektronisk bevisning inom Europeiska unionen*, kan Kommerskollegium inte utesluta att de krav som ställs på tjänsteleverantörer utgör tekniska regler i form av krav på informationssamhällets tjänster. Detta avser bland annat regleringen om skyldigheten för tjänsteleverantörer att utse verksamhetsställe eller rättligt ombud och medföljande krav enligt exempelvis 3 kap. 5 § sistnämnda lag. Utöver dessa förslag bedöms även *Förslag till förordning (2026:000) med kompletterande bestämmelser om inhämtande av elektronisk bevisning inom Europeiska unionen* (6§) innehålla sådana krav på tjänsteleverantörer vilka kan anses utgöra reglering av informationssamhällets tjänster.

Regler som innebär ett strikt genomförande av EU-rätt där inget utrymme till nationella lösningar utnyttjas är som tidigare angivits undantagna anmälingsplikt. Kommerskollegium överlämnar den närmare bedömningen av anmälingsplikt till Regeringskansliet, men kan vara behjälpligt vid behov.

Vad avser *Förslag till lag om ändring i lagen (2003:1174) om vissa former av internationellt samarbete i brottmålsutredningar* noteras att bland annat 19–20§ § riktar krav mot leverantörer av informationssamhällets tjänster. Enligt artikel 7.1 anmälingsdirektivet är bestämmelser som uppfyller skyldigheter som följer av internationella avtal som leder till att tekniska specifikationer eller föreskrifter för

⁵ EU-domstolens dom i mål C-95/14, *UNIC* (2015) p. 29.

⁶ EU-domstolens dom i mål C-443/98, *Unilever* (2000) p. 29.

gemensamma tjänster antas i unionen undantagna anmälningsplikt. Undantaget gäller dock endast i förhållande till internationella överenskommelser som alla medlemsstater har undertecknat. Så är, enligt Kommerskollegiums förståelse, inte fallet i förevarande ärende varför förslaget inte är undantaget anmälningsplikt på den grunden. Samtidigt framgår det av anmälningsdirektivet att föreskrifter som inte specifikt avser informationssamhällets tjänster är undantagna anmälningsplikt. En föreskrift ska anses särskilt avse informationssamhällets tjänster om föreskriften enligt motiveringen och enligt texten i den normativa delen har till särskilt syfte och föremål att, i sin helhet eller i vissa bestämmelser, uttryckligen och riktat reglera sådana tjänster (eller dess mottagare). Som Kommerskollegium förstår de krav som ställs på leverantörerna enligt förslaget till ändring i lag 2003:1174, är syftet inte att reglera en informationssamhällets tjänst eller dess leverantör, utan att skapa nationella förutsättningar för att kräva in vissa uppgifter i brottsbekämpande syfte. Under den förutsättningen bedömer vi att förslaget inte är anmälningspliktigt.

Ärendet har avgjorts av enhetschefen Christofer Berg i närvaro av utredarna Ulrika Sanded och Ralph Eliasson, föredragande.

Christofer Berg

Ralph Eliasson